

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Säkerhetssamordnare
Joakim Jansson
0490-886 78
joakim.jansson@vastervik.se

2007-02-02 Dnr: B33-0460/2004

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm

Slutrapport: Ekonomiskt stöd till lokalt förebyggande arbete för projektet "Rent och vackert" i Västerviks kommun.

Kartläggning

Målet med projektet var att få en renare, vackrare och tryggare kommun att bo i. Vidare ville kommunen öka barnens/ungdomarnas medvetenhet om kostnaderna för sanering av klotter samt förändra barnens/ungdomarnas attityd till klotter och skadegörelse. Dessutom var målet att uppnå ett ökat engagemang i vuxenvärlden samt skapa ett långsiktigt arbetssätt för samarbete med berörda parter inom kommunen. Klotterproblematiken i kommunen hade aktualiserats genom bland annat att flera privatpersoner och fastighetsägare hörde av sig till kommunen. Problemet fick också uppmärksamhet i lokalpressen.

Åtgärder och genomförande

I första hand riktade sig åtgärderna mot barn och ungdomar på mellan- och högstadienivå. I andra hand till föräldrar och övriga medborgare. Information om projektet har spridits bland annat genom artiklar i lokalpressen samt i kommunens informationstidningar till kommuninvånare och kommunanställda.

Dokumentation och polisanmälan av allt nytt klotter som upptäckts har skett. Lokala näringsidkare som saluför sprayfärg har inbjudits till informationsmöten. Även personliga besök hos de cirka 20 återförsäljare av sprayfärg i centrala Västervik har genomförts. Samtliga återförsäljare har visat stor förståelse för problematiken. Ett flertal har vidtagit åtgärder för att bland annat förhindra att sprayfärg snattas från butikerna. Någon fullständig uppföljning har dock inte skett.

En prioriteringsordning har tagits fram för att bestämma inom vilken tidsperiod samt i vilken ordning som sanering av klotter skall ske. Allt klotter skall saneras inom 24 timmar. Först prioriteras klotter som har ett rasistiskt budskap. Därefter skall kommunens skolor hållas fria från klotter. Platser som är mycket synliga skall även saneras på ett tidigt stadium.

En handlingsplan för hantering av personer som klottrar har tagits fram i samarbete med socialtjänsten, polisen och frivårdsmyndigheten. I planen ingår olika sätt att aktivera den som utfört klottrandet; t ex genom att låta denne att ”gottgöra” sitt handlande genom saneringsarbete, föreläsningar och liknande, se bilaga.

En kartläggning av antalet klotter på geografiskt avgränsat område har genomförts.

Av kommunen kända ställen som ofta utsätts för klotter har ytbehandlats för att minska skadeverkningarna.

Av kommunen kända ställen som ofta utsätts för klotter har ytbehandlats för att minska skadeverkningarna. Bland annat har väggarna på kommunens turistbyrå behandlats vid ommålning.

Skolan har aktiverats för att i sin verksamhet arbeta för att förebygga klotter och skadegörelse. Genom information på ledarkonferenser och i styrgruppen för barn och ungdomar, har kampanjen fått stor genomslagskraft. Till stöd för personalen har ett informationsmaterial och lärarhandledning tagits fram. Lärarhandledningen innehåller bland annat övningar och frågeställningar för ämnesövergripande temaarbeten. Skolan har också fått böckerna ”Livets spelregler” samt ”Du och Jag. Rätt och Fel”. Vidare har en dramatävling och en affischtävling utlysts, under parollen ”Ett vackrare och vänligare Västervik – utan klotter!”, i syfte att ytterligare aktivera skoleleverna.

För kända graffitimålare finns en ”legal” graffitivägg. Villkoret för att få använda väggen är att graffitimålaren aktivt deltar i det förebyggande arbetet mot det illegala graffitimålade t ex genom att delta vid föreläsningar etc. Samt inom vilka ramar man får måla.

Kommunens olycks- och brottsförebyggande råd har stärkt sin ställning som gemensamt forum för kommunens förvaltningar och bolag, landstinget, fastighetsägare samt övriga näringsidkare i kommunen vad gäller gemensamt arbete mot klotter och skadegörelse.

Skaderapporteringsystemet ”Mars Plus” har inkorporerats i

kommunen. Systemet är bland annat avsett att användas för rapportering av klotter och skadegörelse kopplat till kommunens verksamheter. En kontinuerlig utbildning av kommunens personal pågår. Hittills har ca 150 personer utbildats i användandet av systemet.

Arbete pågår med att skapa ett effektivt forum för dialog med ungdomar och föräldrar. Förberedande informationsmaterial, i form av en broschyr, har delats ut till föräldrar i kommunen. Vidare pågår arbetet med att ta fram en myndighetsövergripande plan för att minska nyrekryteringen av klottrare. Ytterligare insatser kommer att genomföras vad gäller att diskutera värderingar, attityder och beteende med skolelever. I väntan på att tekniska och administrativa lösningar för inrättandet av en lokal tipstelefon skall bli klara, har informationen angående polisens tipstelefon stärkts. Dessutom har allmänheten informerats om möjligheten att diskutera klotter och annan skadegörelse med kommunens säkerhetssamordnare.

Effekter

Flera positiva effekter av genomförda aktiviteter kan redan urskiljas. Den omfattande informationskampanjen som genomförts i kommunen har lett till en markant ökning av kommuninvånarnas medvetenhet om klotter och dess skadeverkningar. Särskilt bör det framhållas att kampanjerna har lett till ett mycket stort engagemang från skolans sida, där personalens möjlighet att arbeta med klotterfrågor stärkts väsentligt.

Kontakterna mellan olika aktörer i kommunen, både myndigheter och näringslivet, har utvecklats och ett mer naturligt och informellt samarbete växer fram.

Antalet polisingripande mot skadegörare har ökat som en direkt effekt av arbetet med att uppmana kommuninvånarna att ta klotterproblematiken på allvar och därmed polisanmäla allt nytt klotter som upptäcks. Polisen har, på grund av resursbrist, haft svårt att prioritera klotter men arbetet har effektiviserats tack vare att Internet-spaning har införts.

Arbete pågår med att ta fram en lämplig metod för att mäta effekterna av genomförda aktiviteter. Hittills har en kartläggning av klotter genomförts på så sätt att ett geografiskt avgränsat område, känt för att vara hårt drabbat av klotter, har inventerats. Arbetet befinner sig dock ännu på ett försöksstadium medan mätmetoden

förfinas.

De viktigaste lärdomarna som kan dras av det genomförda arbetet är att, även om det är ett tids- och resurskrävande arbete, det finns stora möjligheter att engagera medborgarna i klotterfrågan och engagemang är den viktigaste faktorn för ett framgångsrikt arbete med att få en renare, vackrare och tryggare kommun att bo i.

Kommunen kommer att även fortsättningsvis arbeta med klotterförebyggande arbete, då det är kommunens bestämda uppfattning att mycket goda resultat kan erhållas.

Västerviks kommun inbjuder andra aktörer, som är intresserade av att veta mer om kommunens arbete med klotter, att höra av sig för att ta del av de erfarenheter som erhållits.

Ekonomisk uppföljning

Västerviks kommun fick beviljat 115 000kr i stöd till projektet och dessa har använts på följande sätt:

Aktivitet	Kostnad
Studiebesök, nätverksträffar, resor mm	8 000
Informationsmaterial	18 000
Böcker, pärmar och material till skolan	24 000
Tävlingar och priser	15 000
Projektledare och arbetsgruppskostnader	50 000
Summa	115 000

Säkerhetssamordnare
Joakim Jansson
0490-886 78 / 070-385 18 00
joakim.jansson@vastervik.se
lennart.svennerstad@polisen.se

Närpolischef
Lennart Svennerstad
0490-668 74 / 070-336 07 11

Handlingsplan avseende klottrare i Västerviks kommun

Följande handlingsplan har tagits fram i samförstånd mellan Socialtjänsten, Polisen och Frivården och bör följas av berörda myndigheter vid avslöjandet av klottrare.

a) om klottraren är under 15 år gäller följande

socialtjänsten kontaktas av polisen
kommunens säkerhetssamordnare informeras

b) om klottraren är över 15 år gäller följande

kontakt tas mellan åklagare, polis och kommunens säkerhetssamordnare

Planering av lämpliga åtgärder sker enligt följande

i samarbete mellan socialtjänsten, säkerhetssamordnare och frivården
i samarbete mellan åklagare, säkerhetssamordnare och frivården

Planeringsprocessen initieras av kommunens säkerhetssamordnare.

I samtliga fall skall fastighetsägaren/brottsoffret kontaktas och erbjudas samtal genom kommunens försorg. Kommunens säkerhetssamordnare initierar kontakten.

Organisering av den praktiska verksamheten ("praktikplatser") sköts av kommunens säkerhetssamordnare och frivården.

En kontinuerlig uppföljning av den skadegörandes praktikplats skall ske med ledning av en individuellt upprättad handlingsplan. Efter avslutad praktikplats skall en utvärdering av praktikplatsen ske.